Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/MgE/033/25
Názov predmetu	Participácia vo verejnej správe
Rozsah	8sP
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. Martin Daško, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienkou absolvovania kurzu je plnenie priebežných zadaní, ktoré sa pri externej forme realizujú formou cvičení blokovo a jednorázovo počas semestra. Keďže predmet je viac orientovaný seminárnou formou, účasť je povinná. Na každej prednáške sa budú preberať špecifické prípady z praxe, pre ktorých analýzu je potrebné byť na hodine. Neúčasť na prednáškach sa rovná dodatočnému zadaniu za každú neúčasť, ktoré musí byť schválené vyučujúcim. Absolvovanie predmetu pozostáva z plnenia priebežných semestrálnych zadaní a prezentácie semestrálneho individuálneho zadania, ktoré je podmienkou pre absolvovanie predmetu. Potrebné je splnenie všetkých parciálnych povinností a jedno semestrálne zadanie.
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent/ študentka absolvovať semestrálne zadanie.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študenti absolvovaním predmetu získava nasledovné vedomosti, zručnosti a kompetencie:
Vedomosti:
Študenti získavajú vedomosti v analýze participatívnych procesov vo verejnej správe. Vedia pochopiť kľúčové fázy procesu participácie, zapojenia decision a policy makers a vedia hodnotiť na základe argumentov kvalitu verejných politík. Vedia nastaviť kritériá pre hodnotenie rôznych druhov praktických návrhov riešení na miestnej, regionálnej, národnej či nadnárodnej úrovni s orientáciou na kvalitu participatívnych procesov. Predmet rozvíja vedomosti o komplexnosti participácie vo verejnej správe a študenti vedia odborne analyzovať politiky od definovania problému až po dopady verejných politík. Taktiež predmet rozvíja vedomosti v aplikácii rôznych moderných participatívnych modelov na reálnu prax vo verejnej správe na Slovensku.
Zručnosti:
Semestrálne zadania vedú k samostatnosti a rozvoju aj skupinových zručností, koordinácii a diskusii protinázorov, odborne vedia študenti argumentovať a hodnotiť participáciu vo verejnej správe komplexne, nie len z teoretického hľadiska. Sú samostatne schopní navrhovať reálne riešenia pre fungovanie akejkoľvek verejnej politiky s orientáciou na dôležitosť participácie širokého spektra aktérov, vedia vysvetliť rôznymi spôsobmi, ako sú verejné politiky náročné a vedia pochopiť podstatu, na čo sa treba v procesoch ich tvorby pomocou participácie zamerať. Predmet taktiež rozvíja schopnosti kriticky pristupovať k na prvý pohľad dobrým riešeniam a vedia odborne hodnotiť verejné politiky ako v procese

kreovania problémov, tak aj počas implementácie do praxe a pri ich komplexnom vyhodnocovaní. Sami vedia argumentačne vysvetliť, aké prvky participácie vo verejnej správe sú kvalitné a ktoré naopak nedostačujúce pre ich kvalitné fungovanie.
Profesijné kompetencie:
Študenti sú pripravení na analytické pozície vo verejnej správe, sú schopní pracovať samostatne aj skupinovo, vedia kriticky pristupovať k analýze participatívnych procesov vo verejnej správe, samostatne vedia čítať a vypracovať analytické dokumenty, rozvíja sa ich schopnosť navrhovať vlastné riešenia na základe dát a expertízy. Predmet celkovo vedie k argumentačným schopnostiam a samostatnému originálnemu spôsobu analýzy participácie verejných politík, ktoré vedia uplatniť študenti aj neskôr v pracovných pozíciách vo výkone verejných funkcií.
Prenositeľné kompetencie:
K ostatným zručnostiam a kompetenciám patria hlavne komunikačné kompetencie, analyzovanie a riešenie participácie s vlastnými návrhmi na základe reálnych dát, predmet podporuje kultivovaný prejav, pružnosť v myslení, schopnosti vedieť pracovať aj pod stresom a v zložitých situáciách, vedia pracovať ako individuálne, tak aj skupinovo, podporuje sa ich kreativita a sebarealizácia a vlastná priebojnosť.

Stručná osnova predmetu

1. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie verejnej participácie
2. Participatívne mechanizmy vo verejnej správe (Kto? Čo? Kedy? Ako?)
3. Mozaikový governance vo verejnej správe (bottom-up prístupy)
4. Inštitucionálna participácia vo verejnej správe (top-down prístupy)
5. Participácia a ústredné orgány štátnej správy
6. Participácia a územná samospráva
7. Neziskový sektor a participácia
8. Miera účasti na rôznych formách participácie vo verejnej správe na Slovensku
9. Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 1 --> participatívne prípadové štúdie
10. Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 2 --> participatívne prípadové štúdie
11. Feedback + komplexné hodnotenie semestrálnych zadaní
12. Rekapitulácia kurzu

Sylabus predmetu

OSNOVY PREDNÁŠOK:

Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie verejnej participácie

Cieľom prednášky je pochopiť základné pojmy a fungovanie princípov verejnej participácie. Prednáška rozoberá princípy, ciele, prekážky, výhody a nevýhody participácie, taktiež metódy a hodnotenie verejnej participácie. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie projektov verejnej participácie. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Participatívne mechanizmy vo verejnej správe (Kto? Čo? Kedy? Ako?)

Cieľom prednášky je pochopiť teoretické koncepty participácie, kto je za participáciu zodpovedný a aké sú kompetencie aktérov, aké sú výstupy participatívnych procesov, ako sa delia jednotlivé fázy a etapy a ako sa participácia ako taká vyhodnocuje/ evaluuje. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.

Prioritná literatúra:
BELANOVÁ, M., NEDOROŠČÍK, P., VESELOVSKÝ, J. Participatívne mechanizmy. Kto, čo, kedy, ako? Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Ako merať kvalitu participatívnych procesov? (Plichtová, Šestáková, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Mozaikový governance vo verejnej správe (bottom-up prístupy)

Prednáška pojednáva o tzv. mozaikovom governance, ktorý sa uplatňuje hlavne v environmentálnych politikách v kooperácii širokého spektra aktérov, ktorí sa podieľajú na tvorbe verejných politík. Podstatnou podmienkou je zapojenie občianskeho sektora. Prednáška zobrazuje viaceré praktické príklady, ako fungujú tzv. bottom-up prístupy v participácii. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
DAŠKO, M. Analýza kvality lokálneho environmentálneho governance z pohľadu užívateľov verejných služieb a zamestnancov lokálnej samosprávy. Trnava: UCM v Trnave, 2021.
+ Verejná politika (Daško, Malíková, 2018).

Inštitucionálna participácia vo verejnej správe (top-down prístupy)

Prednáška rozoberá tzv. top-down prístupy v participácii aktérov verejných politík. Participácia je prezentovaná v prepojení na fungovanie moderného multilevel-governance spôsobu vládnutia. Na príkladoch z praxe sa diskutuje o kooperácii inštitucionálnych aktérov v tvorbe verejných politík, akým spôsobom verejné/ štátne inštitúcie podporujú participáciu, ako prebieha inštitucionálna participácia medzi EÚ a členskými štátmi. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.
DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.
MALÍKOVÁ, Ľ. – JACKO, T. (a kol.). New Public Management a Slovensko: podoby a aplikácia princípov. Bratislava: Vydavateľstvo UK v BA, 2013.

Participácia a ústredné orgány štátnej správy

Prednáška pojednáva o podpore participácie a rôznych foriem zapájaní verejnosti do tvorby verejných politík od ústredných orgánov štátnej správy. Prednáška rozoberá rôzne možnosti, ako štát môže, resp. priamo v praxi zapája a motivuje verejnosť, aby participovala. Cez viaceré príklady z praxe je cieľom pochopiť dôležitosť kooperácie štátnych orgánov s neverejným sektorom. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.
DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.
+ Choreografie zmeny v ozvenách reality alebo kam kráčaš Slovensko? (Gindlová, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Participácia a územná samospráva

Prednáška rozoberá rôzne moderné možnosti lokálnych a regionálnych samospráv, akými nástrojmi a spôsobmi podporujú a rozvíjajú participáciu s obyvateľmi. Na rôznych príkladoch prednáška ukazuje možnosti, limity, výhody a nevýhody jednotlivých foriem participácie. Prednáška je spojená so seminárnym

cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
KLIMOVSKÝ, D. Participatívne procesy v praxi. Čítanka participatívnej tvorby verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Participácia obcí pri rozvoji územných klastrov (Polák, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020).

Neziskový sektor a participácia

Cieľom prednášky je pochopiť participatívne procesy a ich prínosy cez aktivizmus zo strany neziskového sektora, ktorý v mnohých prípadoch nahrádza neefektívny verejný sektor pri tvorbe verejných politík. Cez rôzne príklady budovania verejných priestranstiev, opadového hospodárstva, dopravy a pod. sa diskutuje o prínosoch participácie a o limitoch, ktoré sprevádzajú aktérov z neziskového sektora. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
RADVÁKOVÁ, M., DOLEŽALOVÁ, I. Od obyvateľa k občanovi – atlas inšpirácií alebo ako začať budovať komunitu (2. vydanie). ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Participácia a plánovanie verejných priestranstiev (Prachárová, 2020), Doprava, mesto a ľudia – participácia v plánovaní udržateľnej mobility (Sitányiová, Štulajterová, 2020), Participácia a odpadové hospodárstvo (Moňok, Beznáková, 2020).

Miera účasti na rôznych formách participácie vo verejnej správe na Slovensku

Prednáška je vedená seminárnou formou, kde študenti preukazujú nadobudnuté teoreticko-praktické vedomosti zo semestra. Na rôznych (nimi vybraných) príkladoch pozitívnej praxe participatívnych procesov sa diskutuje o limitoch, výhodách a podnetoch do budúcnosti pre skvalitnenie participácie verejnosti na tvorbe verejných politík. Celá prednáška je vedená formou seminára.

Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 1 --> participatívne prípadové štúdie
Hodnotenie 1. semestrálnych skupinových participatívnych zadaní.

Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 2 --> participatívne prípadové štúdie
Hodnotenie 2. semestrálnych skupinových participatívnych zadaní.

Feedback + komplexné hodnotenie semestrálnych zadaní
Rekapitulácia kurzu a diskusia k hodnoteniu semestrálnych zadaní.

Odporúčaná literatúra

BELANOVÁ, M., NEDOROŠČÍK, P., VESELOVSKÝ, J. Participatívne mechanizmy. Kto, čo, kedy, ako? Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.

DAŠKO, M. Analýza kvality lokálneho environmentálneho governance z pohľadu užívateľov verejných služieb a zamestnancov lokálnej samosprávy. Trnava: UCM v Trnave, 2021.

DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.

KLIMOVSKÝ, D. Participatívne procesy v praxi. Čítanka participatívnej tvorby verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

MALÍKOVÁ, Ľ. – JACKO, T. (a kol.). New Public Management a Slovensko: podoby a aplikácia princípov. Bratislava: Vydavateľstvo UK v BA, 2013.

PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie projektov verejnej participácie. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Spôsoby a miera participácie verejnosti na tvorbe verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2019.

RADVÁKOVÁ, M., DOLEŽALOVÁ, I. Od obyvateľa k občanovi – atlas inšpirácií alebo ako začať budovať komunitu (2. vydanie). ÚSV SR pre ROS, 2020.

+ vybrané články k jednotlivým zadaniam (ÚSV ROS atď.).

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický

Poznámky

Predmet predstavuje kombináciu prednášok a seminárov. Komplexne cez teoretické modely a semestrálne zadania učí študentov rozumieť dôležitosti participácie vo verejnej správe pri tvorbe konkrétnych verejných politík na miestnej, regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni. Semestrálne zadania sú individuálne alebo skupinové, písomné alebo powerpointové. Semestrálne práce sa v externej forme štúdia realizujú jedenkrát za semester blokovo.